

Bruselj, 20. februar 2023  
(OR. en)

5220/23

COHOM 8  
COPS 11  
CONUN 6  
COASI 1  
MAMA 7  
COEST 11  
COAFR 5  
DEVGEN 5  
CFSP/PESC 31

#### IZID POSVETOVANJA

|              |                                                                                      |
|--------------|--------------------------------------------------------------------------------------|
| Pošiljatelj: | Generalni sekretariat Sveta                                                          |
| Datum:       | 20. februar 2023                                                                     |
| Prejemnik:   | delegacije                                                                           |
| Zadeva:      | Sklepi Sveta o prednostnih nalogah EU v forumih ZN za človekove pravice za leto 2023 |

V prilogi vam pošiljamo Sklepe Sveta o prednostnih nalogah EU v forumih ZN za človekove pravice za leto 2023, ki jih je Svet odobril na 3932. seji 20. februarja 2023.

**Sklepi Sveta o prednostnih nalogah EU v forumih ZN za človekove pravice za leto 2023**

1. Leta 2023 obeležujemo **75. obletnico Splošne deklaracije človekovih pravic**. EU ponovno potrjuje svojo neomajno zavezanost spoštovanju, varstvu in uresničevanju vseh človekovih pravic ter zagovarjanju njihove univerzalnosti. Enotno in odločno podpira sistem Združenih narodov za človekove pravice, v okviru njenega zunanjega delovanja pa bo prednostna naloga še naprej dejavno spoštovanje, zagovarjanje in spodbujanje vseh človekovih pravic. Zavzema se za močne in učinkovite Združene narode, ki se bodo lahko odzivali na izzive 21. stoletja, podpira poročilo generalnega sekretarja ZN „Naša skupna agenda“ in poziva k ustreznemu financiranju sistema ZN za človekove pravice. EU v duhu Dunajske deklaracije in akcijskega programa, ki sta bila sprejeta pred 30 leti, ponovno poudarja, da so človekove pravice, najsi državljanske, kulturne, ekonomske, politične ali socialne, **univerzalne, nedeljive, soodvisne in medsebojno povezane**. Še naprej poziva k splošni ratifikaciji in izvajanju Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah, Mednarodnega pakta o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah ter drugih konvencij o človekovih pravicah.
2. EU pozdravlja imenovanje novega **visokega komisarja ZN za človekove pravice**, odločno podpira njegov mandat in vse države poziva, naj spoštujejo njegovo neodvisnost ter z njim in njegovim uradom celovito sodelujejo, hkrati pa zagotavljajo ustrezno financiranje. EU poudarja, kako pomembno je delo, ki ga na terenu opravlja Urad visokega komisarja, da bi državam pomagal okrepiti njihov nacionalni okvir za človekove pravice. Vse države poziva, naj celovito sodelujejo s sistemom za človekove pravice, vključno s Svetom za človekove pravice ter nosilci mandatov za posebne postopke in drugimi nosilci mandatov, tako glede na temo kot po posameznih državah, organi za spremljanje pogodb in splošnim rednim pregledom.

3. EU bo še naprej **sodelovala z vsemi regijami po svetu** in si v dobri veri prizadevala za izboljšanje razmer na področju človekovih pravic, preprečevanje in odpravo kršitev in zlorab človekovih pravic ter za to, da storilci odgovarjajo za svoja dejanja. Zavezuje se, da bo sodelovala s članicami ZN ter pri tem poudarjala, da je spoštovanje človekovih pravic bistven element odpornih, vključujočih in demokratičnih družb. S tem namerava zagotoviti, da bodo forumi ZN za človekove pravice sledili celovitemu tematskemu programu ter še naprej obravnavali najhujše kršitve in zlorabe človekovih pravic, ne glede na to, kje so bile storjene in kdo jih je storil. Uporabila bo vse instrumente, ki jih ima na voljo, tudi globalni režim sankcij EU na področju človekovih pravic, da bi sprožila spremembe za izboljšanje razmer na področju človekovih pravic po vsem svetu.
4. EU bo še naprej pozivala vse države po svetu, naj zagotovijo pravilno delovanje **demokratičnih institucij**, spoštovanje pravne države in načel dobrega upravljanja ter neodvisnost sodstva in se borijo proti nekaznovanosti. Še naprej bo zavezana spodbujanju dostopa do pravnega varstva in učinkovitih pravnih sredstev za žrtve kršitev in zlorab človekovih pravic. V prizadevanju za **prevzemanje odgovornosti** bo pozivala ali podpirala pozive drugih k neodvisnim preiskavam kršitev mednarodnega prava o človekovih pravicah in mednarodnega humanitarnega prava, vključno s kršitvami, ki bi lahko pomenile mednarodna kazniva dejanja. Ob 25. obletnici Rimskega statuta bo še naprej spodbujala njegovo univerzalnost ter tudi v prihodnje zagotavljala politično in finančno podporo Mednarodnemu kazenskemu sodišču (MKS). Še naprej bo zavezana, da storilce najhujših mednarodnih kaznivih dejanj privede pred sodišče v skladu z mednarodnim pravom.

5. Kot v prejšnjih letih bo EU tudi letos zavzela stališče proti **kršitvam in zlorabam človekovih pravic, ne glede na to, kje se zgodijo, pri čemer meni, da sta Tretji odbor GS ZN in Svet za človekove pravice primerna foruma za obravnavo teh primerov.** Podprla bo ustrezne pobude, ki bi morale biti na dnevnem redu Sveta za človekove pravice ali Tretjega odbora. Še naprej bo prevzemala vodilno vlogo pri pobudah v zvezi z Afganistanom, Belorusijo, Burundijem, DLR Korejo, Eritrejo, Mjanmarom/Burmo in Etiopijo, pri čemer bo slednjo še naprej spodbujala pri prizadevanjih za spravo, odgovornost in tranzicijsko pravičnost. Pozorno bo spremljala pobude v zvezi s Kambodžo, Srednjeafriško republiko, Demokratično republiko Kongo, Gruzijo, vključno z razmerami na področju človekovih pravic v gruzijskih separatističnih regijah Abhazije in Južne Osetije, Iranom, Libijo, Malijem, Nikaragvo, Zasedenim palestinskim ozemljem, Somalijo, Južnim Sudanom, Šrilanko, Sudanom, Sirijo in Venezuelo ter po potrebi druge pobude za posamezne države. Dejavno bo sodelovala v interaktivnih dialogih z nosilci mandatov za posebne postopke in v splošnih razpravah, da bi opozarjala na kritične razmere na področju človekovih pravic, tudi v Ruski federaciji in na Kitajskem.

6. EU bo zlasti še naprej najostreje obsojala neizzvano in neupravičeno vojno agresijo Rusije proti **Ukrajini** ter se izrekala proti vsem kršitvam mednarodnega prava človekovih pravic in mednarodnega humanitarnega prava, vključno s spolnim nasiljem in nasiljem na podlagi spola, ki so posledica ruske vojaške agresije. EU pozdravlja in spodbuja nadaljnja prizadevanja za zagotovitev, da bodo odgovorni za vojne zločine in druga najhujša kazniva dejanja v povezavi z vojno agresijo Rusije v Ukrajini zanje v celoti odgovarjali, vključno z načini za zagotovitev, da bodo odgovarjali za kaznivo dejanje agresije. Izpostavlja svojo podporo preiskavam tožilca Mednarodnega kazenskega sodišča in podaljšanju mandata preiskovalne komisije za Ukrajino s strani Sveta za človekove pravice. Rusijo bo odločno pozvala, naj v celoti izpolni svoje obveznosti po mednarodnem pravu, nemudoma in brezpogojno preneha z agresijo ter v celoti spoštuje suverenost, neodvisnost in ozemeljsko celovitost Ukrajine v okviru njenih mednarodno priznanih meja. Prav tako bo beloruske oblasti še naprej pozivala, naj prenehajo dopuščati rusko vojno agresijo. Še naprej bo pozorno spremljala razmere na ozemljih Ukrajine, ki jih je Ruska federacija nezakonito priključila, vključno z Avtonomno republiko Krim in mestom Sevastopol, ter podpirala ustrezne tozadevne pobude.

7. Kriza na področju človekovih pravic v **Afganistanu** se stopnjuje, zlasti v zvezi z ženskami, dekleti, pripadniki etničnih in verskih manjšin in skupin ter LGBTI osebami, ki se jim sistematično odrekajo človekove pravice. EU obsoja ponovno uvedbo telesne in smrtne kazni, odrekanje pravice do izobraževanja afganistanskim ženskam in dekletom ter strogo omejevanje njihove udeležbe v javnem in družbenem življenju, vključno s prepovedjo sodelovanja z nevladnimi organizacijami. Podprla bo mandat posebnega poročevalca o razmerah na področju človekovih pravic v Afganistanu ter še naprej izpostavljala odgovornost talibanov pri zagotavljanju spoštovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin. EU bo še naprej podpirala vse prebivalce **Mjanmara/Burme**, vključno z Rohingejci in drugimi manjšinami, ter pozivala k prenehanju vseh nasilnih dejanj mjanmarskega vojaškega režima po vsej državi ter k brezpogojni in takojšnji izpustitvi vseh samovoljno pridržanih oseb, zlasti kot posledica vojaškega udara leta 2021, ter k ponovni vzpostavitvi demokratičnega procesa s sodelovanjem vseh deležnikov. V zvezi s tem bo ponovno poudarila, da je treba prevzeti odgovornost za vse kršitve človekovih pravic v tej državi, in še naprej podpirala delo neodvisnega preiskovalnega mehanizma za Mjanmar, pri čemer bo vse države pozvala k sodelovanju z zadevnim mehanizmom. EU bo oblasti v **Iranu** odločno pozivala, naj spoštujejo človekove pravice, vključno s pravicami žensk in deklet, svobodo mnenja in izražanja, svobodo veroizpovedi ali prepričanja ter pravico do mirnega zbiranja. Prav tako bo odločno pozvala k prenehanju zatiranja protestov, izpustitvi vseh nenasilnih protestnikov in zagotovitvi ustreznega pravnega postopka za vse pripornike. Ponovno bo poudarila, da neomajno nasprotuje smrtni kazni, obsodila nedavne smrtne kazni, izrečene in izvršene v kontekstu sedanjih protestov v Iranu, ter iransko vlado odločno pozvala, naj ustavi vse nadaljnje usmrčitve in v celoti sodeluje z neodvisno misijo za ugotavljanje dejstev, ki jo je ustanovil Svet za človekove pravice. EU bo še naprej spremljala in obsojala sistematično notranjo represijo nad civilno družbo, zagovorniki človekovih pravic, kritičnimi glasovi, neodvisnimi mediji ter pripadniki manjšin, vključno s pripadniki narodnih manjšin, in pripadniki drugih stigmatiziranih skupin v **Ruski federaciji** in **Belorusiji**, njihove oblasti pa odločno pozvala, naj spoštujejo človekove pravice in temeljne svoboščine. Belorusijo bo pozvala k takojšnji in brezpogojni izpustitvi ter rehabilitaciji vseh političnih zapornikov. Odločno jo bo pozvala tudi, naj v celoti sodeluje z mednarodnimi in regionalnimi mehanizmi za spremljanje človekovih pravic. Rusko federacijo bo pozvala, naj v celoti sodeluje v vseh posebnih postopkih v zvezi z razmerami

na področju človekovih pravic v Ruski federaciji. EU bo ponovno izrazila resno zaskrbljenost zaradi razmer na področju človekovih pravic na **Kitajskem**, tudi v avtonomni regiji Tibet, avtonomni regiji Notranja Mongolija, Hongkongu in avtonomni ujgurski regiji Xinjiang, pri čemer se bo sklicevala na priporočila iz neodvisnega poročila visokega komisarja o razmerah na področju človekovih pravic v Xinjangu. Posebno pozornost bo namenila doslednemu uresničevanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin, zlasti svobode izražanja, združevanja in mirnega zbiranja, svobode veroizpovedi ali prepričanja, pa tudi varstvu pravic žensk in deklet, ohranjanju kulturne identitete in prenehanju prisilnega dela. Poleg tega bo še naprej pozorno spremljala posamezne zaskrbljujoče primere v zvezi z zagovorniki človekovih pravic. Kitajsko vlado in hongkonške oblasti bo odločno pozivala, naj ponovno vzpostavijo polno spoštovanje pravne države in človekovih pravic. EU bo pozivala k prenehanju kršitev mednarodnega humanitarnega prava ter kršitev in zlorab človekovih pravic s strani vseh strani v konfliktu v **Siriji**, zlasti s strani režima in njegovih zaveznikov, ter ponovno poudarila, da je vključujoča politična rešitev na podlagi RVSZN 2254 edina pot do trajnega miru. Pozdravlja poročilo generalnega sekretarja ZN, v katerem je priporočena ustanovitev novega mednarodnega organa za pogrešane osebe v Siriji, in bo pozitivno obravnavala predloge za podporo takšnemu mehanizmu. Poleg tega od **Turčije** kot države kandidatke za članstvo v EU in dolgoletne članice Sveta Evrope pričakuje, da bo spoštovala svoje zaveze.

8. V luči 25. obletnice deklaracije o zagovornikih človekovih pravic bo EU podvojila prizadevanja v podporo zagovornikom človekovih pravic in v forumih ZN tesno sodelovala s **civilno družbo in zagovorniki človekovih pravic** v najširšem smislu, vključno z organizacijami, ki jih vodijo ženske oziroma mladi. Še naprej bo zagovarjala in spodbujala polno in smiselno sodelovanje civilne družbe v vseh forumih ZN. Odločno bo obsodila vse oblike povračilnih ukrepov proti zagovornikom človekovih pravic in organizacijam civilne družbe, ki sodelujejo, si prizadevajo za sodelovanje ali so sodelovali s sistemom ZN. V zvezi s tem bo še naprej podpirala delo pomočnice generalnega sekretarja ZN za človekove pravice. EU bo imela vodilno vlogo pri spodbujanju varnega in spodbudnega okolja za civilno družbo in zagovornike človekovih pravic, vključno s tistimi, ki so dejavni v izgnanstvu, ter bo še naprej obsojala vsakršne grožnje ali napade nanje. Posebno pozornost bo namenila novim grožnjam proti zagovornikom človekovih pravic, kot sta nezakonit spletni nadzor in mednarodna represija. Posebej se bo posvetila tudi posebnim tveganjem, s katerimi se soočajo nekatere kategorije zagovornikov človekovih pravic, ki so pogosto žrtve diskriminacije, nasilja in nadlegovanja, tako na spletu kot drugje, zlasti zagovornice človekovih pravic, osebe, ki zagovarjajo človekove pravice v zvezi z okoljem, zemljiškimi vprašanji in domorodnimi ljudstvi, zagovorniki pravic LGBTI oseb in zagovorniki pravic delavcev. EU bo nasprotovala tudi pravnim in upravnim ukrepom, ki zmanjšujejo prostor civilne družbe, kot so ovire za registracijo nevladnih organizacij, omejitve dostopa do virov, zapletena pravila za preverjanje in pretirane zahteve glede poročanja. Tesno bo sodelovala z visokim komisarjem ZN za človekove pravice in v posebnih postopkih, da bi zagotovila upoštevanje stališč civilne družbe in zagovornikov človekovih pravic.

9. EU bo še naprej spodbujala in varovala pravico do **svobode mnenja in izražanja** na spletu in drugje **ter svobode medijev**, pri čemer bo obsojala nadlegovanje, grožnje in napade na novinarje, blogerje in druge medijske delavce. Okrepila bo svojo podporo pluralnim in neodvisnim medijem ter opozarjala, da so za skladnost nacionalne zakonodaje, politik in ukrepov na področju informiranja z obveznostmi po mednarodnem pravu o človekovih pravicah odgovorne države. Še naprej bo opozarjala na povečani državni nadzor nad spletnim prostorom, pri tem pa ščitila demokratične procese in zagotavljala na človekovih pravicah temelječ pristop celotne družbe k proaktivnemu boju proti tujim manipulacijam z informacijami in dezinformacijam. Okrepila bo tudi svoje ukrepe za ohranjanje **akademske svobode**. EU bo še naprej varovala in spodbujala **svobodo zbiranja in združevanja** ter obsojala ustrahovanje, grožnje in nasilje nad miroljubnimi protestniki.
10. EU bo še naprej zavezana spodbujanju in varstvu pravice do **svobode veroizpovedi ali prepričanja** za vse posameznike po vsem svetu. Obsojala bo diskriminacijo, nestrpnost, nasilje in preganjanje ljudi na podlagi veroizpovedi ali prepričanja, ne glede na to, proti komu je usmerjeno in kdo ga izvaja. Zagovarjala in varovala bo pravico vsakogar do pripadanja ali nepripadanja veroizpovedi ali do prepričanja, do izražanja ali spremembe veroizpovedi ali prepričanja, hkrati pa obsojala kriminalizacijo verskega odpadništva in zlorabo zakonov o bogokletstvu. Še naprej bo podpirala medverski dialog kot učinkovito orodje za spodbujanje človekovih pravic. Dejavno bo sodelovala z mandatom posebne poročevalke ZN za svobodo veroizpovedi ali prepričanja in ga podpirala.

11. EU bo tudi v prihodnje obsojala **mučenje** ter drugo okrutno, nečloveško ali poniževalno ravnanje ali kaznovanje po svetu. Javno bo opozarjala na samovoljne aretacije in pridržanja ter se še naprej zavzemala za neodvisni nadzor zaporov in drugih zaporniških objektov ter za izboljšanje razmer v zaporih in boljše ravnanje z osebami, ki jim je bila odvzeta prostost, v skladu z mednarodnimi obveznostmi in standardi. Poleg tega bo znova pozvala k splošni ratifikaciji in učinkovitemu izvajanju Konvencije ZN proti mučenju in njenega izbirnega protokola. V okviru prizadevanj za odpravo mučenja po vsem svetu bo še naprej podpirala Združenje za prepoved trgovine z izdelki za mučenje in razmislila o nadaljnjih ukrepih za prepoved trgovine z blagom, ki se uporablja za izvršitev smrtne kazni in mučenje. Še naprej bo odločno nasprotovala **smrtni kazni** v vseh okoliščinah in spodbujala k čim širši ratifikaciji drugega izbirnega protokola k Mednarodnemu paktu o državljanskih in političnih pravicah. Vse preostale države, ki smrtno kazen še vedno izvajajo, bo pozvala, naj jo odpravijo ali kot prvi korak k njeni odpravi ohranijo ali uvedejo moratorij nanjo. Države z moratorijem bo spodbujala, naj smrtno kazen zakonsko odpravijo.
12. EU bo še naprej pozivala vse države, naj spoštujejo mednarodno pravo o človekovih pravicah ter Združenim narodom in mehanizmom za spremljanje človekovih pravic zagotovijo brezpogojen in neoviran dostop do svojih ozemelj. Poleg tega bo še naprej pozivala vse strani v oboroženih spopadih, naj dosledno spoštujejo **mednarodno humanitarno pravo** ter poskrbijo, da se bo humanitarna pomoč za prebivalstvo v stiski dostavljala brez omejitev, varno, nemudoma in neovirano po vsej državi. Strani v oboroženih spopadih bo tudi v prihodnje odločno pozivala, naj sprejmejo vse potrebne ukrepe za zaščito civilistov in civilnih objektov. Še naprej se bo zavzemala za boljše vključevanje človekovih pravic v mirovna in varnostna prizadevanja ZN. Ker želi izboljšati zaščito civilistov in spodbujati načelno humanitarno delovanje, bo poleg tega podpirala partnerje pri sprejemanju in izvajanju trdnih okvirov za spoštovanje človekovih pravic in mednarodnega humanitarnega prava.

13. EU znova potrjuje svojo odločno zavezanost spoštovanju, varovanju in uresničevanju ter promoviranju vseh **ekonomskih, socialnih in kulturnih pravic**, med drugim pravice do izobraževanja, hrane, vode in sanitarne oskrbe, zdravja, ustrezne nastanitve in dostojnega dela, ter podpira relevantne pobude v zvezi s tem. V okviru svojih pobud se bo proaktivno zavzemala za ekonomske, socialne in kulturne pravice. Še naprej bo posebno pozornost namenjala vidikom človekovih pravic v zvezi s krizo na področju prehranske varnosti. Nadalje bo promovirala pravico do **izobraževanja**, vključno z izobraževanjem o človekovih pravicah in vseživljenjskim učenjem, povezavo z **digitalno agendo**, socialno in digitalno vključenost, enakost spolov in krepitev vloge vseh žensk ter nediskriminacijo. Tudi v prihodnje se bo zavzemala za vidike v zvezi z varstvom kulturne dediščine.
14. EU se bo dejavno zavzemala za univerzalne človekove pravice in temeljne svoboščine, pravno državo in demokratična načela v **digitalnem prostoru**. Spodbujala bo na človekovih pravicah temelječ pristop k novim digitalnim tehnologijam, med drugim v zvezi z umetno inteligenco. V forumih ZN bo še naprej aktivno opozarjala na priložnosti in učinke, ki jih imajo nove in uveljavljajoče se digitalne tehnologije za človekove pravice. Tudi v prihodnje bo sodelovala z Uradom visokega komisarja za človekove pravice in drugimi partnerji, med drugim z uradom odposlanca za tehnologijo, pri uresničevanju časovnega načrta generalnega sekretarja ZN za digitalno sodelovanje in pri pripravi globalnega digitalnega dogovora. Zavzemala se bo za odprt, brezplačen, interoperabilen, zanesljiv in varen internet ter bo še naprej opozarjala na posledice blokiranja dostopa do interneta, spletne cenzure in nezakonitega spletnega nadzora. Še naprej bo pozivala k zaščiti državljanskega prostora na spletu, si prizadevala za boljše varstvo podatkov ter se borila proti dezinformacijam in kibernetiski kriminaliteti.

15. EU bo še naprej podpirala ukrepe za reševanje posledic, ki jih imajo **podnebne spremembe, izguba biotske raznovrstnosti in degradacija okolja** za polno uživanje vseh človekovih pravic. V zvezi s tem bo spodbujala pomembno vlogo oseb, ki zagovarjajo človekove pravice v zvezi z okoljem in domorodnimi ljudstvi. Dejavno bo sodelovala v razpravah o promoviranju človekove pravice do čistega, zdravega in trajnostnega okolja ter spodbujala vključevanje in nediskriminacijo. Prav tako bo dejavno sodelovala pri resolucijah ZN o povezavi med človekovimi pravicami ter podnebjem in okoljem, tudi glede na izid konference COP27. Obenem opozarja na pomen zagotavljanja dostopa do informacij, sodelovanja javnosti pri odločanju in dostopa do pravnega varstva v okoljskih zadevah.
16. EU bo ponovno poudarila svoje stališče, da vključujočega in trajnostnega razvoja ne more biti brez doslednega uresničevanja vseh človekovih pravic za vse. V tem duhu bo še naprej prispevala k izvajanju agende ZN za trajnostni razvoj do leta 2030, in sicer z uporabo pristopa k razvojnemu sodelovanju, ki temelji na človekovih pravicah. Ta pristop, ki je skladen s tozadevnim stališčem EU, prispeva k **pravicam do razvoja**, ki temelji na tem, da so vse človekove pravice univerzalne, nedeljive, medsebojno povezane, soodvisne in vzajemno dopolnjujoče se, pri čemer so osrednji akterji in gonilna sila razvojnega procesa posamezniki, ki imajo od njega tudi koristi. Kar zadeva postopek priprave pravno zavezujočega instrumenta o pravicah do razvoja, bo EU konstruktivno sodelovala – ne da bi pri tem prejudicirala svoje končno stališče –, da bo revidirani osnutek konvencije o pravicah do razvoja v celoti skladen z mednarodnimi normami na področju človekovih pravic.

17. EU bo v skladu s svojimi mednarodnimi zavezami, med drugim tudi z vključevanjem enakosti spolov v nacionalne in tematske okvire, odločno spodbujala in krepila mednarodna prizadevanja za **enakost spolov**, za to, da bi lahko vse ženske in dekleta pospešeno in v celoti uživale vse človekove pravice, ter za krepitev vloge žensk in deklet. Še naprej bo spodbujala vključevanje vidika spola v mirovne in varnostne pobude, tudi z izvajanjem RVSZN 1325 o ženskah, miru in varnosti ter nadaljnjih resolucij. V vseh ustreznih forumih, tudi v Komisiji za položaj žensk ter Komisiji za prebivalstvo in razvoj, bo izkoristila vsako priložnost za ponovno potrditev in uresničevanje teh zavez, pri čemer poudarja, da je potreben ambiciozen in transformativen pristop, da bi odpravili temeljne vzroke in dejavnike tveganja v zvezi z neenakostjo med spoloma, diskriminacijo ter nasiljem nad ženskami in dekleti. Tudi v prihodnje bo v središče svojih prizadevanj postavljala preprečevanje in odpravo vseh oblik **spolnega nasilja in nasilja na podlagi spola**, tako na spletu kot drugje, vključno z nasiljem v družini in nasiljem v intimni partnerski zvezi, porokami otrok, zgodnjimi in prisilnimi porokami, pohabljanjem ženskih spolnih organov in drugimi škodljivimi praksami, ki prizadenejo ženske in dekleta, ter se zavzemala za to, da si mora celotna družba prizadevati, da se moški in dečki kot zavezniki za enakost spolov in kot tisti, ki imajo od tega koristi, vključijo v odpravljanje spolnega nasilja in nasilja na podlagi spola in vseh neenakosti med spoloma ter v reševanje problemov, povezanih z diskriminatornimi zakoni in družbenimi normami, in boj proti spolnim stereotipom. Svet ponovno poudarja, da bo odločno podpiral enakopravno, popolno, učinkovito in smiselno sodelovanje žensk in mladih v vsej njihovi raznolikosti, tudi na vseh področjih javnega in političnega življenja, v skladu z Akcijskim načrtom EU za človekove pravice in demokracijo za obdobje 2020–2024.

18. EU ostaja zavezana zagovarjanju, varstvu in uveljavljanju vseh človekovih pravic ter doslednemu in učinkovitemu izvajanju Pekinških izhodišč za ukrepanje in akcijskega programa Mednarodne konference o prebivalstvu in razvoju, pa tudi sklepnih dokumentov konferenc o njunem pregledu; v zvezi s tem bo še naprej dejavna tudi na področju **spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic**. Ob tem znova potrjuje zavezanost zagovarjanju, varstvu in uresničevanju pravice vseh posameznikov, da imajo popoln nadzor nad tem, kar je povezano z njihovo spolnostjo ter spolnim in reproduktivnim zdravjem, ter da o tem odločajo svobodno in odgovorno, brez diskriminacije, prisile in nasilja. Poleg tega poudarja, da je v zvezi s spolnim in reproduktivnim zdravjem potreben vsesplošen dostop do kakovostnih in cenovno dostopnih celostnih informacij, izobraževanja, vključno s celostno spolno vzgojo, ter storitev zdravstvenega varstva.
19. EU bo tudi v prihodnje ostro nasprotovala vsem oblikam **diskriminacije** in okrepila ukrepe za boj proti njim, posebno pozornost pa bo namenila večplastnim in presečnim oblikam diskriminacije, med drugim na podlagi spola, rase, etničnega ali socialnega porekla, vere ali prepričanja, političnega ali drugega mnenja, invalidnosti, starosti, spolne usmerjenosti in spolne identitete. Ponovno poudarja, da je zavezana enakosti in nediskriminaciji ter pravici vseh oseb do uživanja vseh človekovih pravic in temeljnih svoboščin, participaciji mladih, deklet in žensk, invalidov in LGBTI oseb ter drugih, pa tudi zaščiti tistih, ki so v prikrajšanem, ranljivem in marginaliziranem položaju, vključno z otroki. Dosledno in konstruktivno bo sodelovala v okviru mandatorov ZN s poudarkom na boju proti nasilju in vsem oblikam diskriminacije ter še naprej močno podpirala delo ZN v zvezi s tem.

20. EU bo še naprej odločno podpirala **pravice otrok**. Ta zaveza bo tudi v prihodnje ključni element njenih prizadevanj za preprečevanje vseh oblik nasilja nad otroki in za spodbujanje splošnega dostopa do izobraževanja, s posebnim poudarkom na dostopu deklet do izobraževanja. EU bo še naprej namenjala posebno pozornost tistim, ki se nahajajo v konfliktnih in pokonfliktnih razmerah ter v prikrajšanem, ranljivem in marginaliziranem položaju, vključno z otroki iz domorodnih skupnosti in otroki, ki pripadajo manjšinam, tudi narodnim in etničnim manjšinam, ter invalidnimi otroki. V celoti bo podpirala mandata posebne predstavnice generalnega sekretarja ZN za otroke v oboroženih spopadih in posebne predstavnice generalnega sekretarja ZN za problematiko nasilja nad otroki ter dejavno sodelovala z njima. Da bi otrokom zagotovili pozitivno in varno izkušnjo na spletu ter jih zaščitili pred nevarnostmi, se je bistvenega pomena učinkovito boriti proti nasilju nad otroki na spletu, vsem oblikam izkoriščanja in zlorabe, kibernetškemu nadlegovanju in izpostavljenosti škodljivim vsebinam. EU bo pozvala vse partnerice, ki tega še niso storile, naj ratificirajo Konvencijo o otrokovih pravicah; poleg tega jih bo spodbujala k ratifikaciji in izvajanju pripadajočih izbirnih protokolov ter jih pri tem podpirala.
21. Bolj si bo prizadevala za ukrepe, s katerimi bo zagotovila, da bodo lahko **starejši v celoti uživali vse človekove pravice** ter da bo dolgotrajna oskrba solidnejša, kakovostnejša in dostopnejša, tudi cenovno; podpirala bo tudi prizadevanja za odpravo starizma in diskriminacije na podlagi starosti, da bi zagotovili dostojno življenje in dobro počutje starejših, socialno pravičnost in medgeneracijsko solidarnost. V zvezi s tem bo EU dejavno sodelovala z odprto delovno skupino ZN za staranje.

22. Zaščita pravic pripadnikov manjšin je ključnega pomena. EU bo tudi v prihodnje pozivala vse države, naj spoštujejo, varujejo in uresničujejo človekove pravice pripadnikov **manjšin**, kot je določeno v Deklaraciji o pravicah pripadnikov narodnih ali etničnih, verskih in jezikovnih manjšin. Zavzemala se bo za njihovo pravico do učinkovitega sodelovanja v kulturnem, verskem, družbenem, gospodarskem in javnem življenju. Nasprotovala bo vsem oblikam spodbujanja k nasilju ali sovražstvu ter sovražnemu govoru na spletu in drugje, obenem pa se bo dosledno zavzemala za pravico do svobode mnenja in izražanja. Še naprej bo opozarjala na težave pripadnikov manjšin, kadar njihovi predstavniki nimajo možnosti, da bi bili slišani, ali je ta možnost omejena, med drugim tudi v Svetu za človekove pravice in drugih ustreznih forumih.
23. EU bo še naprej zagovarjala pravice domorodnih ljudstev iz Deklaracije ZN o pravicah **domorodnih ljudstev** in mednarodnega prava o človekovih pravicah ter bo v zvezi s tem dejavno sodelovala v vseh ustreznih forumih, v katerih se razpravlja o njihovih pravicah. Še naprej bo dejavno sodelovala v vseh prizadevanjih za to, da bi bila udeležba predstavnikov in institucij domorodnih prebivalcev v ustreznih organih Združenih narodov, med drugim tudi v Svetu za človekove pravice, pri vprašanjih, ki jih zadevajo, res celovita, učinkovita in smiselna. Poudarila bo, da je pomembno zaščititi osebe, ki zagovarjajo človekove pravice v zvezi z domorodnimi ljudstvi, in zagotoviti, da se lahko za človekove pravice zavzemajo brez strahu pred povračilnimi ukrepi. Spodbujala bo celovito, učinkovito in smiselno udeležbo ter vodstveno vlogo pripadnic domorodnih skupnosti. Poudarila bo, kako pomembno je, da se otrokom iz domorodnih skupnosti zagotovi dostop do izobraževanja v njihovem jeziku in kulturi.

24. EU si bo še naprej prizadevala za konstruktivno sodelovanje v vseh pobudah za boj proti **rasizmu**, rasni diskriminaciji, ksenofobiji in s tem povezani nestrpnosti po vsem svetu, pri tem pa bo še naprej zagovarjala svoje dolgoletno stališče, da je treba zagotoviti vsesplošno ratifikacijo ter celovito in učinkovito izvajanje Mednarodne konvencije o odpravi vseh oblik rasne diskriminacije, pa tudi, da je treba izvajati deklaracijo in akcijski program iz Durbana ter po potrebi racionalizirati in poenostaviti njune mehanizme za nadaljnje ukrepanje.
25. EU bo okrepila ukrepe za zagotavljanje spoštovanja mednarodnega prava in načel na področju človekovih pravic ter mednarodnega humanitarnega prava in prava o beguncih, ki se nanašajo na **begunce, notranje razseljene osebe in migrante**, pri čemer posebno pozornost namenja otrokom, starejšim, ženskam in drugim osebam v ranljivem položaju. Še naprej bo omogočala priložnosti za zakonite migracijske poti ob doslednem spoštovanju nacionalnih pristojnosti ter vse države pozivala, naj onemogočajo trgovino z ljudmi in tihotapljenje ljudi, zaščitijo žrtve, pri čemer naj bodo zlasti pozorne na vidik spola in otrok, ter poskrbijo za učinkovit pregon storilcev. Tudi v prihodnje bo odločno obsojala ravnanje tretjih držav, ki v politične namene instrumentalizirajo begunce in migrante, ter si prizadevala preprečevati tovrstne dejavnosti, vedno ob doslednem spoštovanju človekovih pravic in mednarodnega prava.

26. **Terorizem**, nasilni ekstremizem in organizirani kriminal resno ogrožajo mir in varnost. EU vse države poziva, naj pri odzivih na teroristične zločine in organizirani kriminal dosledno spoštujejo mednarodno pravo, zlasti mednarodno pravo o človekovih pravicah, mednarodno humanitarno pravo in mednarodno pravo o beguncih. Boj proti terorizmu med drugim pomeni tudi ustrezno preiskovanje in pregon primerov terorizma ob doslednem spoštovanju človekovih pravic in pravne države, postavljanje žrtev v središče ter zagotavljanje varstva in promoviranja pravic žrtev. EU bo podpirala kontinuirano spodbujanje dejavnega in smiselnega sodelovanja žensk v prizadevanjih za preprečevanje terorizma in boj proti njemu.
27. EU bo pri spodbujanju izvajanja vodilnih načel ZN o podjetjih in človekovih pravicah po vsem svetu še naprej sodelovala z Uradom visokega komisarja za človekove pravice in delovno skupino ZN za **podjetja in človekove pravice**. Še naprej bo podpirala sprejetje nacionalnih akcijskih načrtov in oblikovala celovit okvir EU za izvajanje vodilnih načel ZN, pri čemer bo upoštevala načrt ZN za vodilna načela ZN za naslednje desetletje o podjetjih in človekovih pravicah. EU bo okrepila svoje sodelovanje v forumih ZN in dejavno sodelovala v razpravah ZN o pravno zavezujočem instrumentu o podjetjih in človekovih pravicah; pripravljena je sodelovati s predsedstvom odprte medvladne delovne skupine (OEIGWG) in prijatelji predsedstva ter drugimi partnerji, da bi preučili možnosti za sporazumni instrument, s katerim bi lahko učinkovito izboljšali zaščito žrtev in ustvarili enake konkurenčne pogoje na svetovni ravni.